

"With great wealth"

1. David van Biema, Jeff Chu, *Does Gd Want You To Be Rich?*, Time Sept 10 '06

...Christians should keep one eye on heaven. But the new good news is that Gd doesn't want us to wait. Known (or vilified) under a variety of names—Word of Faith, Health and Wealth, Name It and Claim It, Prosperity Theology—its emphasis is on Gd's promised generosity in this life and the ability of believers to claim it for themselves. In a nutshell, it suggests that a Gd who loves you does not want you to be broke.

2. Bereishit 15:13-14

3. Rabbi Yaakov Zvi Mecklenburg, HaKtav v'haKabbalah to Bereishit 15:14

כל משכיל ע"כ יודה שאין רכוש הממון תכלית המכוון בשיעבוד, כי היתרצה איש לסבול תחלה ענוי ועבדות בשביל הרוחת ממון אחריו? הלא יאמר לא מעוקצך ולא מדובשך! גם הכי נמנע בחקן ית' להשפיע להם רכוש ממון בדרך אחרת? ועוד, רכוש ממון מכסף וזהב הבל המה לכל משכיל ע"ד אמת! ומוכרחים אנו לומר כי 'אחת דבר אלקים שתים זו שמענו', ואף שהדברים כפשוטן, בכל זאת אין ספק כי רכוש נפשי היה תכלית המכוון בשיעבוד.

וזה, אחרי שהבטיח הוא ית' לאברהם להוציא זרע קודש ממנו שיהיו כככבי שמים להאיר ליושבי תבל... למעלה גדולה כזו לא היו מגיעים אם היו יושבים בשובה ונחת שלווים ושקטים, גם לא היה באופן זה מקום לשיתחדש ביניהם המסות הגדולות האותות והמופתים הנצרכים להקדימם לפרסם בעולם על ידיהם ידיעות האמתיות, גם לא היו מתרצים לקבל עליהם עול התורה והמצוות. לכן הסכימה חכמתו העליונה ית' להכניע הדור ההוא תחת עול השיעבוד, כדי לצרפם כצרוף את הכסף שיתבררו ויתלבנו להיות זכים וטהורים, להסיר מתוכם כל טומאה ולכלוך לזכך נפשם מכל דעה משובשת, וע"י האותות והמופתים שנעשו במצרים על ידיהם, נתפרסם ברבים אמתות מציאות השגחתו ויכלתו... ונעשו ישראל מוכנים וראויים להנהגה אלקית בלתי אמצעי ולרשת התורה הקדושה, הנה זה הרכוש הנפשי הגדול בערכו לבלי תכלית...

4. Talmud, Sanhedrin 91a

שוב פעם אחת באו בני מצרים לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון. אמרו לו: הרי הוא אומר "וד' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום," תנו לנו כסף וזהב שנטלתם ממנו! אמר גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהן... אמר להן: מהיכן אתם מביאין ראייה? אמרו לו: מן התורה! אמר להן: אף אני לא אביא לכם ראייה אלא מן התורה, שנאמר "ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה," תנו לנו שכר עבודה של ששים ריבוא ששיעבדתם במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה!...

On another occasion, the descendants of the Egyptians came to sue the Jews before Alexander of Macedonia. They said: It is said, "And Gd gave the favour of the nation in the eyes of Egypt, and the Jews took their property." Give us the silver and gold you took from us! Geviha, son of Pesisa, said to the sages: Give me permission, and I will address their suit ... Geviha said to them: What is the source of your proof? They responded: The Torah. He replied: I will also only bring proof from the Torah, as it is said, "And the dwelling of the Jews in Egypt was 430 years." Give us payment for the work of 600,000, who were enslaved in Egypt for 430 years!

5. Radak to Bereishit 15:14

...יצאו מן העבודה בממון רב חלף עבודתם אשר עבדום:

...They will leave slavery with great wealth, in exchange for the slavery in which they had served.

6. A Parallel Problem Iyov 42:10

A clue: Iyov is linked to us

7. Talmud, Sotah 11a

שלשה היו באותה עצה בלעם ואיוב ויתרו בלעם שיעץ נהרג איוב ששתק נידון ביסורין יתרו שברח זכו מבני בניו שישובו בלשכת הגזית There were three counselors [in Pharaoh's plot to drown baby boys]: Bilam, Iyov and Yitro. Bilam counseled [to proceed with it], and was killed. Iyov was silent, and was punished with suffering. Yitro fled, and some of his descendants merited to sit in the *Lishkat haGazit* [as part of the Sanhedrin].

8. Rambam, Guide of the Perplexed 3:22

ותחלת מה שתשתכל בו אמרו "איש היה בארץ עוץ", הביא שם משתתף והוא עוץ, שהוא שם איש "את עוץ בכורו", והוא צווי בעצה ובהנהגה "עצו עצה", וכאלו יאמר "לך השתכל בזאת העצה והתבונן בו והעלה בידך עניניו והבינם, וראה הדעות האמתיות מה הן." The beginning of that which you should examine is its statement, "There was a man in the land of Utz". It brought a name with multiple meanings, Utz, which is the name of a person – "his first-born, Utz" – as well as an instruction regarding counsel and behaviour, as in Isaiah 8:10, "*Utzv etzah* [take counsel]". It is as though the text said, "Go examine this counsel and contemplate it, and raise its issues in your hand and understand them, and see what the true ideas are."

9. A shared arc

- We start as renowned people of Gd
 - Iyov 1:3-5, 4:3-5
 - Us
 - Ancestors Bereishit 23:6, 26:29, 35:5
 - Yosef Bereishit 40:8, 41:16, 41:38
- Suffering without apparent sin
 - Iyov 1:8, 29:11-17
 - Us Bereishit 15:13-14
 - Both are trials
- Suffering causes us to feel distant from Gd
 - Iyov 22:5-10, 30:1-10, 19:1-7, 13:5-11
 - Us Yehoshua 24:14; Yechezkel 20:7-9
- Gd demonstrates the relationship remains, and we respond
 - Iyov 38-41, 42:5-15
 - Us Shemot 2:23-25, 5:1, 4:22-23, 4:31

10. Midrash, Shir haShirim Rabbah 2:2

ר' יהושע בשם ר' חנן אמר "גוי מקרב עם" ו"עם מקרב גוי" אין כתיב כאן, אלא "גוי מקרב גוי", "שהיו אלו ערלים ואלו ערלים, אלו מגדלין בלורית ואלו מגדלין בלורית, אלו לובשי כלאים ואלו לובשי כלאים, אם כן לא היתה מדת הדין נותנת שיגאלו ישראל לעולם, אמר ר' שמואל בר נחמן אלולי שאסר הקב"ה עצמו בשבועה לא היו ישראל נגאלין לעולם..."

Rabbi Yehoshua cited Rabbi Chanan: It does not say, '[to redeem] a *goy* from within an *am*' or 'an *am* from within a *goy*,' but 'a *goy* from within a *goy*'. Both were uncircumcised, both grew their hair in the same *blorit* style, both wore *shaatnez*. As a matter of justice, Israel should never have been redeemed. Rabbi Shemuel bar Nachman said: Had Gd not bound Himself with an oath, Israel would never have been redeemed...

11. Rabbi Naftali Zvi Yehudah Berlin, Haameik Davar to Shemot 2:23

היה ראוי לכתוב "על העבודה", אלא בא ללמדנו שלא היו מלומדים עדיין לתפלה בלשון צח ושפיכת שיח שיהא ראוי להתקבל מצד עצם התפלה, אלא היו אנשים פשוטים ומגושמים כבעלי עבודה קשה, וא"כ היה התפלה לד' רק בקול צעקה 'אוי ואבוי ד' אלקי אבותינו', ומ"מ נשמע תפלתם...

It should have said [that the Jews cried out] "about the labour" [instead of "due to the labour"]. It teaches us that they were not yet trained to pray with pure expression, pouring our speech which would deserve to be accepted as prayer. Rather, they were simple, materialistic people, like people who engage in hard labour. So their prayer was only a *tze'akah*, "Oy vavoy, Hashem, Gd of our ancestors! [see Devarim 26:7]" And still, their prayer was heard...